

A 30 éves Könyvtárostanárok Egyesülete köszöntése

Üdvözlét az egybegyűlt ifjúságnak! Mindenekelőtt a harmincéveseknek, akikkel együtt kezdtem magam is a „szervezkedés” három évtizeddel ezelőtt. Azután a húsz-huszonöt éveseknek, akik a daliás kilencvenes években csatlakoztak hozzánk. És persze üdvözlét a kamaszkorukat élő tinédzsereknek, akik már ebben az új, tudásalapúnak remélt-mondott évezredben lettek egyesületi tagtársaink. Végül külön üdvözlét jár a még csak idén közénk pottyánó „egyesületi kisdedeknek”. De a legfőbb üdv az emberi léptékkel mérve életerős, virágzó korszakát élő Egyesületünknek!

Akik engem közelebről ismernek, ismerhetik az inkább érdes smirglire, mint puha bársonyra emlékeztető lelki karakteremet. Őket fogom meglepni azzal a vallomással, hogy amikor néhány perce beléptem ide, a Fáklya Klub hideg-rideg színháztermébe, váratlan, furcsa melegség árasztott el: összeszorult a szívem, majdhogynem könnybe lábadt a szemem a föltoluló emlékektől.

Ötvenen kapaszkodtunk itt össze egy közös célért 1986. november 28-án. Összekapaszkodtunk, és megalakítottuk a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Iskolai Könyvtáros Szekcióját. Akkor az ülés elején megválasztottak engem jegyzőkönyvvezetőnek, és az ülés végén a jegyzőkönyvbe a saját nevemet is beírhattam a vezetőségi tagok közé, Tóth Gyuláné Király Katalin elnök asszony, Ugrin Gáborné titkár, Ballér Endréné, Föhrhécz Vera, Paulheim Kinga és Szabó Sándor tanár úr neve után.

Némi ellenszélben indultunk akkor, mert az anyaegyesület, az MKE prominens személyiségei közül többen rossz szemmel nézték, hogy kiváltképp a jól működő Ifjúsági Szekcióból. Elég hamar megszoktuk azután a kedvezőtlen szélirányt, hiszen kettős szakmánk határvidékén a könyvtárosoknak „csak” tanárok, a tanároknak „csak” könyvtárosok voltunk: így azután akármerre fordultunk, gyakran kaptunk szembeszélet.

Öt éven át jártuk a szekció-óvodát, míg 1991-ben előléphettünk szervezetté, bár még mindig az MKE-családban, de az új helyzet már némi önállósulással is járt. Mondhatnám, hogy például magunk csomagolhattuk el a magunk készítette tízórait, de igazságtalan lennék, ha nem ismerném el: „zsebpénz” formájában is izmosodott a részleges önálló-

ságunk. Végül alig tízévesen hirtelen nagykorúvá, mondhatni felnőtté váltunk, amikor 1997-ben megalakult a KTE, vagyis MKE tagszervezetből a saját lábunkra álló önálló egyesület lettünk, és így járjuk a magunk útját azóta is.

Mi, akik itt voltunk harminc éve, és akik még élünk abból a csapatból, alighanem mind nyugdíjasok vagyunk már. Kivéve persze azokat, akikről az évek során fájo szívvel végleg elbúcsúztunk: ők egy magasabb egyesületbe emelkedtek angyalszárnyakon. Mi pedig, akik még itt vagyunk az alapítók közül, olykor tátott szájjal bámulunk csak az utódokra, amikor azt halljuk-látjuk, hogy könyvtáros blogon, levelezőfórumon, vagy olvasásportálon meg nemzetközi könyvtárostanár honlapon „szakmáznak”, és könyvtárak éjszakáját, internet fiesztát, meg meg könyvtáros világnapot, sőt világhónapot szerveznek.

Mi nem fabrikáltunk portfóliót és nem tettünk pedagógus szakvizsgát, mi kódex nélkül próbáltunk etikusak lenni, mi klik(k)et csak a tantestületben láttunk (nem is egyet), és mi nem ismertünk OFI-t, csak „ofót”. Mi nem cseréltünk könyvjelzőt és nem szerveztünk skype-projektet, és nálunk a Nagy Könyvelhagyás mindig a tanév végére esett, és minket a hideg rázott, ha eszünkbe jutott olyankor a bűvös százalék, a **káló**.

Szinte már kezdenék szégyellni magunkat a tudatlanságunkért, ám ekkor - mentő ötlet gyanánt - váratlanul megkérdézzük valamelyik „kiskartársnőt”, hogy szerinte lekerült-e már a commodore 64-es a COCOM listáról, és hogy volt-e Olvasó Népért anketon a Hazafias Népfrontnál. (Mert az olyan, mint az indigó, hogy mindent és mindenkit összefog... Jó, de mi az az indigó?) Aztán gyorsan megkérdézzük még azt is, hogyan tartja nyilván a diafilmeket és a bakelitlemezeket, és hogy hová rakja az osztólapokat a keresztkatalógusban, és hogy milyen utalókat használ, és hogyan képezi a gótikus műemléktemplomok réz esőcsatornáinak tartóvasa ETO számát.

Aztán még mielőtt a „kiskartársnő tudatlansága miatti bánatában világgá bujdosna, megnyugtatjuk hamarjában: vannak dolgok azért, amelyek összekötik a rüt óvilágot ezzel a szép újvilággal. Itt van mindjárt az egykönyvűség – többkönyvűség örökzöldje. Mi annak idején a központi tankönyvellátásból és az egykönyvűségből a sokkönyvű tankönyvpiacra megérkező iskolában próbáltunk beletanulni iskolai könyvtárosként az új feladatokba. És a mostaniak? Ugyanezt teszik – csak éppen fordítva. Nekünk se volt könnyű, – de nekik se könnyebb.

No meg összeköt példának okáért a szakfelügyelet! Mert az a mi időnkben is volt, majd elmúlt, de lett helyette szaktanácsadás, és az új világban is már csak volt, majd elmúlt, de lett helyette tanfelügyelet, ami az óvilágban is volt, de nem a szakfelügyelet után, hanem annak előtte... Világos!?

És persze örök időkre összeköt a „3/1975. (VIII. 17.) KM-PM számú együttes rendelet. a könyvtári állomány ellenőrzéséről (eltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról”, amely mindent és mindenkit túlél, mint a karácsonyi beigli.

Valójában pedig mindenekezt fölülmúlóan erős kötőanyagunk maga a közös szakmánk, amelynek ilyen-olyan elemei így-úgy változhatnak, háttér-körülményei javulhatnak vagy romolhatnak, de a lényege időt állóan megmarad.

A legvégére hagytam a legerősebb kötelékeket, még ha róluk hajlamosak is vagyunk olykor – magán-, egyesületi, szakmai csatározásaink közepette – simán megfélekezni. Ők a tanítványaink és a kollégáink, ők a „használók”, akiknek szükségük volt és van a munkánkra, és akikre szükségünk volt és van, hogy végezhessek a munkánkat.

Jós nem vagyok ugyan, de azt bátran állítom, hogy húsz év múlva, a félszázados egyesületi rendezvényen az addigra nyugdíjassá lett mostani derékhad épp úgy kapkodja majd a fejét és tátja a száját az akkori szakmai tolvajnyelv hallatán és az akkori szakmai újdonságok láttán, mint mi, mai nyugdíjasok, egykori alapítók itt és most...

Arra inkább nem tippelek, hogy „háromperhetvenötös” lesz-e még akkor is, de arra igen, hogy a szakmánk élni fog, mert lesz iskola, az iskolában lesz könyvtár, a könyvtárban lesz könyvtárostánár – és ott lesznek a gyerekek is.

Ha pedig mindez így lesz, akkor lesz –, mert kell, hogy legyen – Egyesületünk is!

Elmondta 2016. november 23-án a Fáklya Klubban

Balogh Mihály
alapító, 1991 és 1997 között elnök

Országos Széchényi Könyvtár – KönyvTÁRlat VI. 'TestesÉvad'

Könyvtárunk ingyenes irodalmi és kultúrtörténeti program sorozata a 2016/2017-es évadban a TESTről szól a művészetek és a tudományok, vagy egyszerűen csak a lélek szemszögéből: SZÁJ, TEKINTET, LÁB, MÁJ, SZÍV, HAJ, AGY és LÉLEK. Testünk médium. Rajta keresztül mutatjuk meg a látható világnak láthatatlan valónkat. A test az eszközünk a testetlen megmutatására.

Az egyes testrészekre épülő sorozat egyben új, friss szempontrendszert is kínál, lehetővé teszi, hogy olyan kuriózumokat emeljünk ki művelődés- és irodalomtörténetünkéből, amelyek másként nehezen volnának közös kontextusba helyezhetők, így például az agyunk alkalmazkodóképességéről alkotott képzetek vagy a testnormák változásai a művészettörténetben. Bár kiváló előadónk kultúrtörténeti érdekességek szempontjából ragadják meg a tárgyat, mindvégig szem előtt tartják a külső és a belső tartalmak egymásra hatását.

Az ötven perces előadásokat számos közreműködő, ill. rövid művészeti produkciók színesítik, de lehetőség lesz kérdezni is a szakértőktől, előadóktól.

2017. február 16.: HAJ | Hajunk, nyakunk és tekervényei
Tátrai Zsuzsanna

2017. március 23.: AGY | Rejtett barázdák
Csókay András

2017. április 20.: LÉLEK | Testestül-lelkestül
Pál Feri atya

A TestesÉvad rendezvényei nyilvánosak és ingyenesek
az NKA támogatásának köszönhetően.

